

ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ ДІТЕЙ ПЕРЕДШКІЛЬНОГО ВІКУ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ДО ШКОЛИ

Зміни в освітніх пріоритетах світової спільноти зумовлюють необхідність трансформацій в українській системі освіти загалом та дошкільній зокрема. Сучасні очікування щодо сформованості вмінь та навичок учня відрізняються від тих, які були ще кілька років тому. Інтелектуальна готовність майбутнього першокласника не є основною вимогою у процесі підготовки до школи. Це вимагає перегляду вимог щодо здійснення процесу підготовки дитини старшого дошкільного віку до школи.

Проблема підготовки дітей дошкільного віку до школи є предметом дослідження вітчизняних науковців: А. Богущ, О. Ліннік, Т. Піроженко, С. Ладивір, К. Карасьової, Л. Соловійової, С. Буцкіної, Я. Богославської, Н. Каньоси, С. Матвієнко, О. Пісарєвої. Значна увага приділена психологічній, соціальній та інтелектуальній готовності дитини дошкільного віку до навчання в школі. Однак формування ціннісних орієнтацій дітей старшого дошкільного віку в контексті проблеми підготовки до школи залишається малодослідженим.

Дошкільне дитинство – унікальний період розвитку психіки людини. Саме в дошкільному віці закладається фундамент розвитку особистості [1], базовою складовою якого є духовний та моральний поступ особистості. В центрі цього процесу – формування цінностей особистості. Рушійними силами особистісного розвитку дитини старшого дошкільного віку є система ціннісних орієнтацій. Вона визначає перебіг процесу формування особистісної зрілості, дозволяє дошкільнику ініціювати різні види діяльності, самостійно досягати цілей у освітній діяльності. Цінності відображають ставлення дитини до світу, таким чином, особистість реалізовує власну активність у різних видах діяльності [3].

Життєві прагнення дитини старшого дошкільного віку забезпечують їй благополуччя у соціумі. До них відносимо: самореалізацію, саморозвиток, самозбереження [2].

Особливостями формування ціннісних орієнтацій дошкільнят є: необхідність реалізації дитиною власних потреб, що виступає мотивацією прийняття ціннісних орієнтацій і закріплюється в процесі участі дитини в житті дорослих, які підтримують і стимулюють її поведінку; емоційно-ціннісне ставлення до себе, що проявляється у загальній самооцінці й самоствавленні; залежність процесу формування ціннісних орієнтацій дошкільника від сформованості супідрядності мотивів та внутрішніх етичних інстанцій особистості; засвоєння соціальних та моральних цінностей через реалізацію потреби у взаємодії із соціумом (спільна діяльність, дружба, спілкування з

однолітками); здатність дитини довільно регулювати поведінку через засвоєння усталених зразків та докладання вольових зусиль.

Формування ціннісних орієнтацій є процесом наслідування відповідно до «карти цінностей». Враховуючи цінності, які дорослі (педагоги, батьки) визначили як значимі в процесі духовно-морального зростання дошкільника, а сама дитина прийняла, відбувається покрокове становлення особистості, що триватиме до юнацького віку.

Таким чином, процес підготовки дитини дошкільного віку до навчання в школі має бути організований із врахуванням основних вимог до формування базових цінностей особистості: дружба, взаємодія, співпереживання, що забезпечать майбутньому школяреві успішність у процесі адаптації до шкільного життя. Означені цінності сприятимуть утвердженню комунікативної компетенції: спілкуванні з однолітками та дорослими (батьки, педагоги), покращенню навичок партнерської та командної роботи, вміння домовлятися та вирішувати конфліктні ситуації, підтримувати однокласників у ситуаціях перемог і поразок, виявляти емпатію, брати на себе відповідальність та проявляти ініціативу під час спільної з однолітками діяльності.

Література

1. Богуш А. М. Підготовка дітей до школи у вимірі дошкільної зрілості. Збірник наукових праць Херсонського державного університету. Сер. Педагогічні науки. 2015, Вип. 67. С. 158-163. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/2226>
2. Матвієнко С. І. Методика формування у дошкільників соціальної компетентності. Ніжин, 2012. 106 с.
3. Піроженко Т. О. Сучасні діти – відображення цінностей дорослого світу: методичні рекомендації. К., 2014. 120 с. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/8535/1/Сучасні%20діти%20-%20відображення%20%20цінностей%20%20дорослого%20%20світу.pdf>

УДК 37.7458 (4)

Ребуха Л. З.

доктор педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри освітології і педагогіки
Західноукраїнського національного університету
L_Rebukha@ukr.net

Климчук А. О.

магістр 1 року навчання спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
Західноукраїнського національного університету
klymchuk.99@gmail.com

ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ІЗ СТРАХУВАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ СТРАХОВОЇ ГРАМОТНОСТІ НАСЕЛЕННЯ

Місце України на світовому ринку страхових послуг у значній мірі залежить від її спроможності та здатності утворювати потрібні умови з метою розвитку вітчизняного страхового ринку, попиту всередині держави на